

دانشگاه شاهرود
پیت

سازماندهی مواد (۲) : رده‌بندی

(رشته کتابداری)

دکتر موسی مجیدی

مجمیدی، موسی، ۱۳۱۵ -	
سازماندهی مواد (۲) : رده بندی (رشته کتابداری) / تألیف موسی مجیدی ؛	
ویراستار علمی هادی شریف مقدم . - تهران: دانشگاه پیام نور، ۱۳۸۳.	
هفت، ۱۶۸ ص. (دانشگاه پیام نور ؛ ۱۰۷۵. گروه کتابداری؛ ۱/۶)	
فهرست نویسی بر اساس اطلاعات فیبا.	
کتابنامه: ص. ۱۶۷-۱۶۸.	
۱. آموزش از راه دور - ایران. ۲. رده بندی کتابها - آموزش برنامه ای . الف.	
دانشگاه پیام نور. ب. عنوان.	
۲۷۷۲ م ۹ الف / LC ۵۸۰۸	۳۷۸ / ۱۷۵۰۹۵۵
کتابخانه ملی ایران	۱۷۷۱۰ - ۸۳ م

ISBN 964 - 387 - 091 - X

شابک X - ۰۹۱ - ۳۸۷ - ۹۶۴

دانشگاه پیام نور

سازماندهی مواد (۲): رده بندی

دکتر موسی مجیدی

ویراستار علمی: دکتر هادی شریف مقدم

حروفچینی، نمونه خوانی: مدیریت تدوین

طراح جلد: فرشته فلاح دوست

لیتوگرافی، چاپ و صحافی: انتشارات دانشگاه پیام نور

شمارگان: ۴۰۰۰ نسخه

نوبت و تاریخ چاپ: چاپ اول مرداد ۱۳۸۴

کلیه حقوق برای دانشگاه پیام نور محفوظ است.

قیمت: ۱۰۵۰۰ ریال

بسم الله الرحمن الرحيم

پیشگفتار ناشر

کتابهای دانشگاه پیام نور حسب مورد و با توجه به شرایط مختلف به صورت درسنامه، آزمایشی، قطعی، متون آزمایشگاهی، فرادرسی، و کمک‌درسی چاپ می‌شود. کتاب درسنامه (د) نخستین ثمره کوششهای علمی صاحب اثر است که براساس نیازهای درسی دانشجویان و سرفصلهای مصوب تهیه می‌شود و پس از داوری علمی در گروههای آموزشی، بدون طراحی آموزشی و ویرایش چاپ می‌شود. با تجدیدنظر صاحب اثر و دریافت بازخوردها و اصلاح نارساییها، درسنامه با طراحی آموزشی، ویرایش، و طراحی فنی - هنری به صورت آزمایشی (آ) چاپ می‌شود. با دریافت نظرهای اصلاحی، صاحب اثر در کتاب تجدید نظر می‌کند و کتاب به صورت قطعی (ق) چاپ می‌شود. در صورت ضرورت، در کتابهای چاپ قطعی نیز تجدید نظرهای اساسی به عمل می‌آید یا متناسب با پیشرفت علوم و فناوری بازنویسی می‌شوند. متون آزمایشگاهی (م) متونی است که دانشجویان با استفاده از آن و راهنمایی مربیان کارهای عملی آزمایشگاهی را انجام می‌دهند. کتابهای فرادرسی (ف) و کمک‌درسی (ک) به منظور غنی‌تر کردن منابع درسی دانشگاهی تهیه می‌شوند. کتابهای فرادرسی با تأیید معاونت پژوهشی و کتابهای کمک‌درسی با تأیید شورای انتشارات تهیه می‌شوند.

مدیریت تدوین

فهرست

۱	بخش اول. کلیات رده‌بندی
۱	تعریف رده‌بندی
۲	هدف رده‌بندی
۳	ویژگیهای تخصصی رده‌بندی
۳	ویژگیهای یک طرح رده‌بندی مناسب و خوب
۵	تاریخچه رده‌بندی
۵	۱. تاریخچه رده‌بندی علوم
۸	۲. تاریخچه رده‌بندی کتابهای کتابخانه‌ها
۱۲	تمرین ۱
۱۳	بخش دوم. رده‌بندی دهدهی دیویی
۱۳	تاریخچه رده‌بندی
۱۴	ساختار اصلی رده‌بندی دهدهی دیویی
۱۹	ویژگیهای رده‌بندی دهدهی دیویی
۲۱	مجموعه چاپی رده‌بندی دهدهی دیویی
۲۱	روش تعیین شماره از رده‌بندی
۲۱	ساختار و کاربرد فهرست (Index)
۲۸	ساختار و کاربرد فرانما (Schedules)
۲۸	اجزای تشکیل‌دهنده رده‌بندی
۲۹	نشانه‌های فرانما و معنای آنها
۳۰	انتخاب شماره
۳۱	بررسی اجمالی ده رده کلی رده‌بندی
۳۳	جدولها (Tables)
۳۳	جدول ۱: تقسیمات فرعی استاندارد
۳۶	جدول ۲: تقسیمات فرعی جغرافیایی، دوره‌های تاریخی، اشخاص

۳۸	جدول ۳: تقسیمات فرعی ادبیات کشورهای مختلف
۳۹	جدول ۴: تقسیمات فرعی زبانها
۴۰	جدول ۵: گروههای نژادی، قومی، ملی
۴۱	جدول ۶: زبانها
۴۲	جدول ۷: گروههای اشخاص
۴۳	تمرین ۲
۴۵	بخش سوم. خلاصه و گسترشهای رده‌بندی
۴۵	خلاصه رده‌بندی دهدهی دیویی و نمایه‌نسی
۴۶	تمرین ۳
۴۹	گسترشهای رده‌بندی دهدهی دیویی
۴۹	گسترش زبانهای ایرانی در رده‌بندی دهدهی دیویی
۵۱	تمرین ۴
۵۲	گسترش ادبیات ایرانی در رده‌بندی دهدهی دیویی
۵۴	جدول تقدم و تأخر در گسترش رده‌بندی ادبیات
۵۷	تقسیم‌بندی یک شماره بر حسب شماره دیگر
۵۸	تمرین ۵
۵۹	گسترش اسلام در رده‌بندی دهدهی دیویی
۶۱	تمرین ۶
۶۱	گسترش تاریخ ایران در رده‌بندی دهدهی دیویی
۶۴	تمرین ۷
۶۴	گسترش جغرافیای ایران در رده‌بندی دهدهی دیویی
۶۷	تمرین ۸
۶۹	بخش چهارم. نشانه مؤلف (نشانه اثر) در رده‌بندی دهدهی دیویی
۷۱	نشانه مؤلف فارسی
۷۲	شماره راهنما یا شماره بازیابی
۷۲	روش پیدا کردن نشانه مؤلف در جدول کاتر - سن‌برن
۷۳	چند نکته
۷۳	قاعده‌های نشانه مؤلف
۸۲	تمرین ۹
۸۵	بخش پنجم. رده‌بندی کتابخانه کنگره
۸۵	تاریخچه
۸۶	هدف رده‌بندی
۸۶	ویژگیهای رده‌بندی
۹۰	جلدهای رده‌بندی
۹۰	ساختار رده‌ها
۹۱	نشانه‌های رده‌بندی
۹۳	جدولها

۹۳	آشنایی با دو رده تاریخ (D)، و زبان و ادبیات (P)
۱۰۰	تمرین ۱۰
۱۰۳	بخش ششم. گسترشهای رده‌بندی کنگره
۱۰۳	گسترشهای رده‌بندی کتابخانه کنگره
۱۰۴	گسترش رده PIR: زبانها و ادبیات ایرانی
۱۰۶	تمرین ۱۱
۱۰۶	گسترش رده EDSR: تاریخ ایران
۱۰۸	تمرین ۱۲
۱۰۸	گسترش رده IIP: اسلام
۱۱۰	تمرین ۱۳
۱۱۱	گسترش رده PJA: ادبیات عربی
۱۱۲	تمرین ۱۴
۱۱۲	گسترش رده PQ: زبانها و ادبیات فرانسه
۱۱۳	تمرین ۱۵
۱۱۵	بخش هفتم. نشانه مؤلف فارسی در رده‌بندی کتابخانه کنگره
۱۱۵	جدول نشانه مؤلف
۱۱۷	چند نکته در مورد کاربرد جدول
۱۲۲	رف آرای کتابهای خارجی
۱۲۲	تمرین ۱۶
۱۲۵	بخش هشتم. برگه‌آرایی
۱۲۵	۱. برگه‌آرایی الفبای فارسی (حرف به حرف)
۱۳۶	۲. برگه‌آرایی الفبای لاتین (کلمه به کلمه)
۱۴۱	۳. رف برگه‌آرایی
۱۴۶	تمرین ۱۷
۱۴۹	بخش نهم. آماده‌سازی
۱۴۹	شماره راهنمای کتاب و جای آن
۱۵۰	روشهای امانت دادن کتاب
۱۵۲	امانت دادن مواد کتابخانه و نکاتی درباره آن
۱۵۴	تعریف برگه‌های کتاب
۱۶۰	وجین کردن و سیاه‌برداری
۱۶۰	ارزشیابی کتابخانه به کمک آمار و اطلاعات
۱۶۱	امانت بین کتابخانه‌ای
۱۶۲	تمرین ۱۸
۱۶۳	باسخ تمرینها
۱۶۷	کتابنامه